

To cao
or not
to cao

MAURICE ROJER

“Hoewel we geen eenduidige verklaring voor de daling van de cao-dekkingsgraad vinden, concluderen we in algemene zin dat de daling vooral samenhangt met de **erosie van de polder-traditie tussen vakbonden en werkgeversorganisaties**.

Doordat de organisatiegraad van vakbonden in de meeste branches relatief laag is, hangt een **hoge cao-dekkingsgraad** vooral af van een **goed georganiseerd bedrijfsleven**.

De **vanzelfsprekendheid** van het **lidmaatschap** van en de **erkenning** van de **autoriteit** van werkgeversorganisaties lijken echter af te nemen.“

- BALANCEREN OP DE CAO-HELLING

Balanceren op de cao-helling

Kanttekeningen

- Overschatting (effect) ‘liberaliseringsagenda’ werkgevers
- Onderschatting (effect) ‘polariseringsagenda’ vakbonden

Next steps

- Inzicht toegevoegde waarde / belang cao-instrument voor werkgevers
- Anders organiseren ‘relatie van wederzijdse steun’

Overschatting effect liberaliseringsagenda werkgevers

- Decentralisatiewens = Dilemma van evenwicht zoeken tussen standaardisering arbeidsvoorwaarden – transactiekosten – ‘eigen regelruimte’
(NB: groot / kleinbedrijf)
- Grote diversiteit aan vormen gecontroleerde decentralisatie / differentiatie
(maatwerk = maatwerk)
- ‘Weerstand’ tegen gecontroleerde decentralisatie niet alleen bij vakbonden
- In de praktijk beperkt, juist afgewogen gebruik van maatwerkmogelijkheden

Onderschatting effect polariseringsagenda vakbonden

- Nieuwe koers vakbeweging sinds 2013:
 - Toegevoegde waarde tonen van vakbondslidmaatschap, d.m.v. strijdmodel / activisme
 - Uitvergroten tegenstellingen (belangen) werknemers – werkgevers
- Tegelijk vraag aan werkgevers om vakbondslidmaatschap te steunen, vanwege discussie representativiteit
- Meer (dreigende) arbeidsonrust bij cao-onderhandelingen
- Belang cao-instrument boet daardoor aan waarde in
 - Verslechtering arbeidsverhoudingen / onrustige cao-processen stralen negatief af op toegevoegde waarde cao-instrument (i.c.m. afnemende organisatiegraad vakbonden)

Next steps

- Sterke(re) vakbond om te polariseren of te pacificeren?
- Negatieve prikkel (werkgeverslidmaatschap en/of cao) als toegevoegde 'waarde' cao?
- Relatie van wederzijdse steun:
 - (Hoe) kan vakbond positieve prikkel voor lidmaatschap bij werkgeversorganisatie helpen stimuleren?
 - Relatie van wederzijdse steun vanuit negatieve prikkel leidt tot verder 'afglijden op cao-helling'